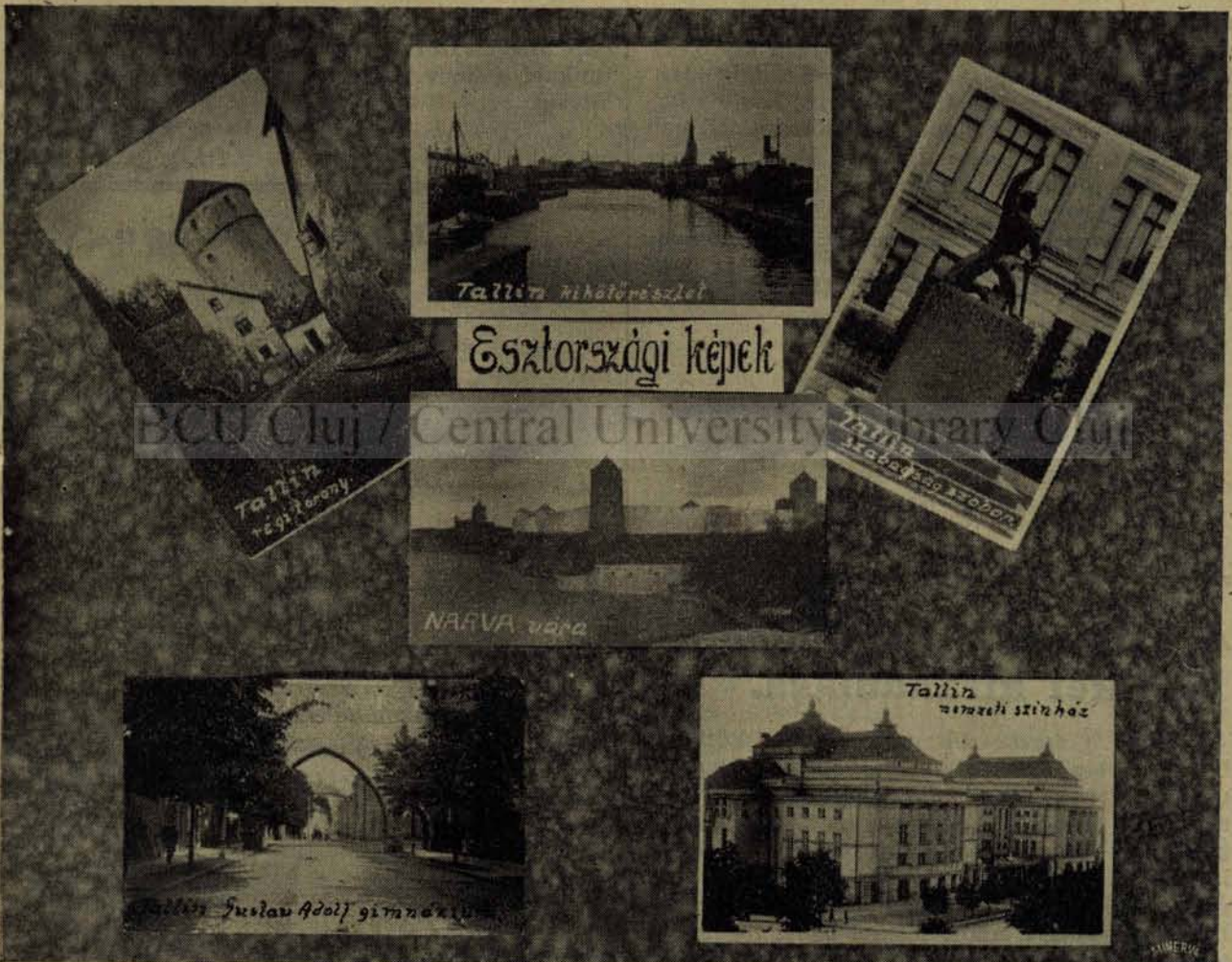

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

1936. AUG.
10-20.

IV. ÉVFOLYAM
23-24. szám

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 6-87.

APRÓSÁGOK TARKASÁGOK

Toborzó.

A nyári toborzó megelevenült, különösen Satu-Mare-n. Hogy a szerkesztőnéni a nyári pihenőjét Satu-Mare-n tölti, az ottani kis cimborák igyekeznek is kimutatni a ragaszkodásukat azzal is, hogy a toborzóban résztvesznek. A toborzók a következő eredménnyel dolgoztak: Nagy Aladár II. g. o. t. Satu-Mare, Kapusi Erzsébetet, Gyügyért Zsigmond és Karcsit, Melegh Erzsébetet, Loy József Harkay Ferit, Tóthfalussy Béci pedig Berezky Dezsőt toborozta az előfizetők közé.

Fecskemadár korán felkel.

*Fecskemadár korán felkel,
Imádkozik minden reggel.
Fiai is megtanulják,
Az éneket együtt fújják.
Hálás szívvel csicseregnek
Jóságáért az Istennek.*

POSA LAJOS.

A satumarei kis cimborák két kirándulása.

Hogy a szerkesztő néni otthon töltött néhány hetet a nyári pihenőből, felhasználták az új cimborák az alkalmat s felejtethetetlen két kirándulást rendeztek: egyet július 25-én, a másikat július 29-én. Az utóbbiról fényképfelvétel is készült. Mindkét kirándulás nagyon jól sikerült. A jelenlevő kirándulók közül Berezky Dezső III. g. o. t. alatt számol be az összejövetelről:

Hogyan folyt le a satumarei cimborák kirándulása ?

Vasárnap reggel indultunk a református iskola udvarából a Szerkesztő Néni vezetésével vagy huszonöt kis cimborá, egy szamosmenti lánkára. Érkezés után olvasó-verseny rendeztünk, amelyen a zsüri állapította meg, hogy ki olvas a legjobban. Olvasás után tánccra perdültünk a Csiki Icuka hegedű-szavára. Mikor a tánccba kifáradtunk, alaposan megéhez-

tünk. Leültünk és ebédeltünk. Ebéd után lepihentünk a puha gyepre és elaludtunk egy kicsit. Mikor felkeltünk, mesét olvastunk, azután pedig játszottunk amerikai tolvajlépést és virágneveket. Azután meguzsonnáztunk. Mikor vége volt az uzsonnának, játszottunk, majd újra tánccra perdültünk. Tánc után közös szalonnasütés volt, és szomorú, de a napnak is vége volt. Megköszöntük Biró Ákosinének a szíves vendéglátást és megkértük, engedje meg, hogy csütörtökön ismét itt rendezhessük meg a fagyalt-délutánunkat, melyet Ő szívesen meg is ígért. Egy (kellemes) kellemesen eltöltött nap emlékeztével indultunk haza és búcsúztunk el a kedves Szerkesztő Nénitől a viszontlátásig.

Berezky Dezső,
III. g. o. t.

Babika és a dongó.

*Hess, te csunya dongó,
Meg ne edd a mézemet,
Ezt én anyukámtól
Ozsonnára kértem,
Hess, te csunya dongó,
Repülj ki a kertbe,
Találsz ott te mézet
Száz virágkehelybe!*

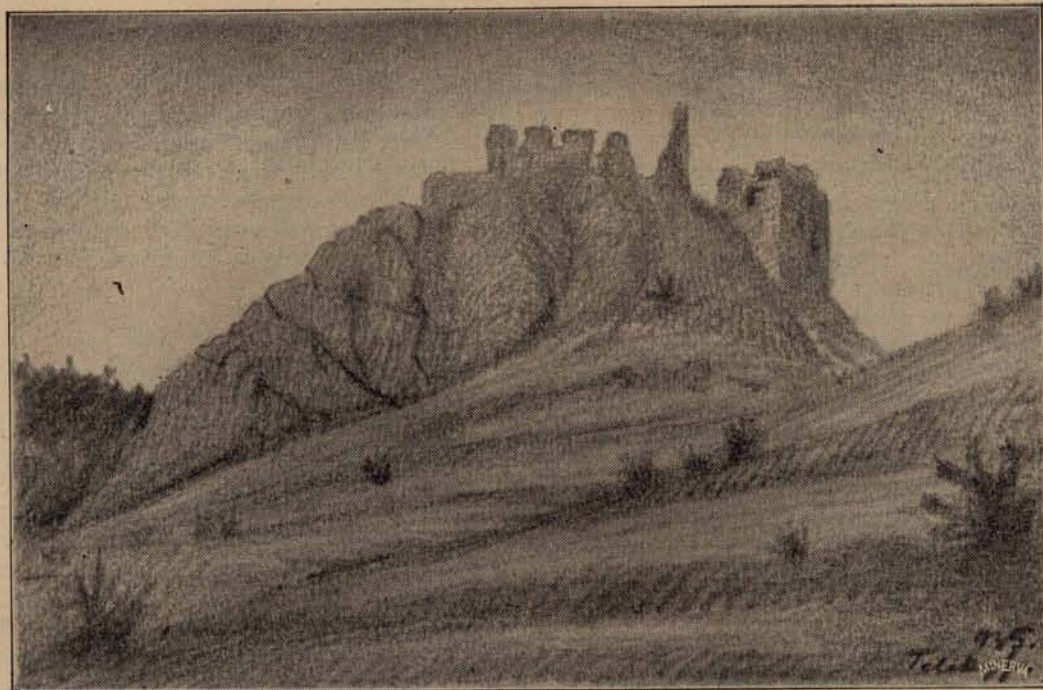
*Hess, te csunya dongó,
Én úgy félek tőled,
Sok rosszat beszéltek
Már nekem felőled!
Azt mondták: megcsiped
A rossz gyerek orrát...
Én jó leszek! Hess te...
Körültem ne dongj hát!*

Krüzselyi Erzsébet.

Ki kivel szeretne levelezni?

Kovács Évike Braşov Siető Évike II. g. o. t.-val szeretne levelezni. Címe: Amat, j. Sätmar-megye. Hronyetz Irénke II. g. o. t. Budapest, Krajcsovic Icával és Csáky Icával Satu-Mare, szeretne levelezni. Címük: K. I. Str. Unirei 4. Cs. I. Str. Gen. Christescu 24. Levelezni szeretnének még hasonló koru kis cimborákkal: Berezky Dezső III. g. o. t., Bódi Tibi IV. el. o. t., Kovács Ilonka IV. g. o. t., Biró Kató V. el. o. t., Francia Ica VII. el. o. t. és Mihálka Ilonka III. el. o. t. satumarei kis cimborák.

A Toroczkayak vára.

Rajzolta: Teleky József Colfösti.

Valahol egy hegy tetején omladozó falak állnak,
Régi vár az és felette bús fekete varjak szállnak.

Egy-egy tudós öreg varjú, okulárét tesz szemére
S mélázva néz vár alatt az erdős völgyes szép vidékre.

S az ifjakkak el-el mondja, itten rég, más idők jártak,
Toroczkay uraméknál a vendégre mindig vártak.

Vagy, ha ellen tört reájuk, török, tatár, meg a német,
Azoktól sem ijedtek meg, várat hazát egyként védtek.

Hej pedig a tatár dúlás ontá magyar könnyét vérét
S kurucz-labanc időben is sok hagyá itt fényes vértjét.

És, ha néha volt is vígság, a daliák táncot roptak,
Puskák kardok használatlan, rozsdá miatt soh'se koptak.

— Úgy biz úgy! — az öreg varjú, mondja: — más volt régen minden! ...
Toroczkay vára állott — hej! nem adtak semmit ingyen.

Mert, ha jött is az ellenség és a várat tőlük kérte,
— Hogyha neked vár kell — mondták — jöjj fel ide s harcolj érte.

Rég volt... rég... A vár gazdáit, alusznak mind kriptá mélyén.
Öröm bánat — harc — mit éltek, elcsútt a halál éjén.

Torockay lovagvára már csak rom a napsugárba.
S aki ide szived hozod, múltat temetsz könnyes árba ...

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Jan Wolski:

Meséből valóság.

Fordította: Kormos Jenő.

(13. folytatás.)

A szövetkezet védnökének nagyon tetszett Anti javaslata. Bár a védnök sokkal idősebb volt, mint tanítványai, haja már szürkülni kezdett, de éppen úgy lelkesedett tanítványa javaslatán, mint akármelyik gyermek és megígérte segítségét.

Tanácskozni kezdtek és elhatározták, hogy a szövetkezet védnöke szombat estére össze fogja hívni a szülőket az iskolába.

Az előre megállapított terv szerint: Anti fel fogja olvasni a „Szövetkezés“ cikkét; azután a tanító mond néhány szót s végül megkérdi, hogy a szülők közül ki volna hajlandó egy-egy gyermeket házába fogadni azok közül, akiket a szövetkezet hív meg nyaralásra.

*

A mi Antink félelemmel gondolt a szombatra. Nagyon jól tudta, hogy ha szépen fog olvasni, a felnőttek közül nem egynek a szívét meg fogja indítani és kedvezően befolyásolja az ügy érdekében. De ha rosszul fog olvasni, mindenkit untatni fog és ezzel mindent elront.

Tehát nagyon komolyan készülődött.

Újra és újra kezdte a cikk olvasását; minden egyes szó kiejtésén elgondolkozott, hol emelje fel a hangját, hol fogja halkabbra és hol tartson szünetet. Már könyv nélkül tudott mindent, mint valami verset.

És mégsem bízott magában. Szombaton előadás után az iskolában maradt és azzal a kéréssel fordult a szövetkezet védnökéhez, hogy hallgassa meg és javítsa ki felolvasását.

Gyönyörűen olvasta fel a kis cikket az utolsó szóig!

A tanító úr csak egy-két megjegyzést tett. Nagyon megdicsérte és biztosította, hogy egy olyan szépen felolvasott cikk, meg fogja indítani a szülők szíveit.

Anti megnyugodva tért haza. Jó étvágyal fogyasztotta el ebédjét és — türelmetlenül, de már félelem nélkül várta az estét.

*

Este a szülők a legnagyobb tantermet egészen megtöltötték és élénk beszélgetés között foglaltak helyet a padokban. Rajtuk kívül csak a szövetkezet védnöke, néhány igazgatósági — és felügyelőbizottsági tag volt jelen.

De az iskola nyitott ablakai mellett egész sereg gyermek leskelődött. Legalább onnan akarták hallani, hogy mit beszélnek a gyűlésen.

A tanító meggyújtott két nagy függőlámpát. Kellemes világosság áradt szét a teremben. Mindenki abbahagyta a beszélgetést.

A tanító elkezdte beszédét:

— A szövetkezet gyermekei és én, összehívtuk önöket — szülőket — ide az iskolába, hogy egy igen nagyfontosságú ügyben jóakarátú segítségüket és támogatásukat kérjük.

Kérem, hallgassák meg egész lelkükkel azt, amit most mondani akarunk. Erős a meggyőződésem, hogy az elhangzottak után segítségünkre lesznek. — Dymek! — kezdheted!

*

Anti előrelépett.

Remegett az izgatottságtól és a „Szövetkezés“ táncot járt kezében. Nem látta a betűket. De nem is volt szüksége betűkre, mert tudott mindent könyv nélkül.

Úgy is mondott mindent. De milyen gyönyörűen!... A teremben mindenki hallgatott, mint a templomban Úrvacsoraosztáskor.

Olyan meghatottan nézett rá mindenki, mint valami égi követre.

Hangja megremegett, néhol elakadt és könnyek hullottak szeméből az újságra.

De éppen ezzel érte el a legjobb hatást. Mindenkit őszinte, nagy részvétellel töltött el a nagy nyomorúságban sínylődő városi gyermekek sorsa. Az asszonyok hangosan sírtak. A férfiak komolyan bólogattak mindenre.

És mindenki nagyon elszomorodott, csaknem szégyenkezett azon, hogy milyen nagy igazságtalanság uralkodik itt a földön.

*

A tanító folytatta:

— Mikor az önök gyermekei erről olvastak az újságban, amit a kis Dymek az előbb felolvasott, szégyenkeztek és felháborodtak azon, hogy annyi ezer gyermek nem részesülhet abban a sok jóban, amiben nekik bőven van részüik.

Önök, igen tisztelt szülők, örvendezhetnek, hogy olyan gyermekeik vannak, kiknek szíve tele van az elnyomottak, a segítségreszorulók, a nyomorgók iránti részvétellel. Meg fogják látni, hogy ezekből a gyermekekből igazságszerető, egyenesjellelű emberek lesznek.

Örömmel állapítottam meg azt is, hogy az önök gyermekei nemcsak nemeslelkűek, hanem eszesek, előrelátók, megfontoltak is. Nagyon tökéletes tervet dolgoztak ki, hogy miként segíthetnének a városi gyermekeken. (Itt a tanító részletesen elmondta, hogy mit határozott az iskolai szövetkezet.)

Most pedig kérdezzük önöket — szülőket, hajlandók nekünk segíteni?

Meg vagyunk győződve, hogy nem vonják meg tőlünk támogatásukat!

A szülők őszinte együttérzéssel fogadták a tanító kérését és minden családfő felajánlotta,

hogy valamilyen formában hozzá fog járulni a munkásgyermek nyaraltatásához.

A tanító hálás köszönetet mondott a szülők megértő segítségéért és azután két ív papírt tett ki az asztalra.

— Az elsőre azt írják fel, kérem, hogy ki mennyi időre fogadhat egy gyermeket a családjába.; A másodikra pedig azt, hogy ki mennyi ideig vállalja egy gyermek ruházatának és fehérneműjének gondozását.

Szíveskedjenek az asztalhoz fáradni és sorban iratkozzanak fel. Aki esetleg nem tud írni, — annak majd én segítek.

*

A következő nap — vasárnap — ismét gyűlést tartott a szövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága.

A szülők szombati feliratkozásából kiszámították, hogy júniustól egészen augusztus közepéig tizenkilenc gyermeket láthatnak vendégül.

És hogy az utazás ne kerüljön sokba, elhatározták, hogy a legközelebbi vonaton, két órai távolságra levő gyárvárosból hívnak vendégeket. A szövetkezet védnökének éppen személyes jóbarátja volt egy ottani tanító, aki szintén védnöki tisztséget töltött be az iskolai szövetkezetnél.

*

Tehát szép levelet írtak az ottani szövetkezetnek, hogy tizenkilenc gyermeket szívesen látnak egész nyáron. Ezt a nagyfontosságú levelet az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokon kívül még a tanító is aláírta.

Hétfőn pedig ajánlva tették postára. Ugyanazzal a postával küldték a vendégek útiköltségét is.

Pár nap múlva megérkezett a válasz, meglehangú köszönet kíséretében, egy hét múlva pedig újabb hosszú levél érkezett, melyben részletesen fel volt tüntetve a gyermekek teljes neve, életkora és osztálya. Megírták, hogy tizenkét fiút és két leányt küldenek azok közül, akik leginkább rá vannak utalva a kis vendéglátók szeretetére. Végül azt is tudatták, hogy június első vasárnapján a korareggeli vonattal indítják el őket falura, az ottani iskolai szövetkezet védnökének kíséretében.

*

Megkezdődtek a fogadtatási előkészületek.

Mindenekelőtt részletes kimutatást készítettek, hogy egyes házaknál mennyi ideig lesz egy vendég elhelyezve.

Arra is igen nagy gondot fordítottak, hogy a leányok olyan családoknál legyenek elhelyezve, ahol hasonlókorú leánygyermek van, a fiúkat szintén csak fiús családokhoz osztották be.

Az így elkészített névsort tudomásul vétel végett kifüggesztették az iskola és a község háza hirdetőtáblájára. Egy példányt pedig a városi szövetkezetnek is elküldöttek.

Azután névsort készítettek azokról a háziasszonyokról, akik a ruhák és fehérneműk tisztántartását elvállalták.

Végül az éjjeli szállás kérdését tárgyalták meg.

A legnagyobb tantermet jelölték ki a fiúk hálószobájául, mely felett a felügyeletet az iskolai szövetkezet védnöke vállalta magára. A leányokat pedig egy kisebb terembe utalták éjszakára, egyik tanítónő felügyelete alatt, ki az egész nyarat falun szándékozott tölteni.

Deszkából ágycsónakokat készítettek. Szalmából derékaljakat fontak. Minden család kölcsönzött valamit, amit tudott. Így a hálószobákat olyan szépen berendezték, hogy csupa gyönyörűség volt nézni!

*

Türelmetlenül várták június¹ első vasárnapját, mely számukra kettős ünnepet jelentett.

Mert június első vasárnapján ünnepli Lengyelország a Nemzetközi Szövetkezeti Napot. Azonfelül a városi gyermekek érkezése sem megvetendő dolog ám!

Végre elérkezett a várva-várt nap.

Egyik gazda jó előre kiment egy hatalmas, kétlovas szekérrel a falutól négy kilométerre levő vasútállomásra, hogy a vendégek csomagját hazaszállítsa.

A falú minden gyermeke (még a legkisebbek is), a szülők, a tanító és a tanítónő szép sűrű gyalogsorokban kivonultak — az állomásra.

A fiúk menetközben szép iskolai énekekre zendítettek. Legalább kétszázan, ha nem többen vettek részt abban az ünnepi menetben.

Az állomásnál elég sok utas várt a vonatra. S milyen nagy volt csodálkozásuk, mikor látták, hogy az éneklő, csevegő, tarka gyermekcsereg ellepi az egész pályaudvart.

— Ennyi gyermek? Honnan? Hová? Miért? — kérdezték jobbról-balról.

— A vendégeinket várjuk!!! Én Plazak Ottót várom! Én pedig Karwaczynska Magdát! Én Sowa Jóskát! És én Zientalski Karesit! Én pedig Olejniczak Zsuzskát² — zúgtak a gyermekek egyszerre.

És boldog örömmel tartotta magasra mindenik a vendége személyi adatait tartalmazó papirlapocskát. Ugyanis ennek a kis papirlapnak a segítségével kellett megtalálja kiki a maga vendégét, hogy azután zavartalanul hazavihesse és megvendéghesse.

(FOLYTATJUK.)

¹ Lengyelországban május végéig tart az elemi iskolai tanév.
² Olvasd: Plázák, Kárvácsinszka, Szová, Zjentálszki, Olejniczák.

Az Új Cimborá tavaszi nagy körútjának emlékeiből.

A csángó faluk ünnepe.

Mercurea-Ciuc után Sft. Gheorghe-ban töltött néhány napot az Új Cimborá. Sft. Gheorghe Treiscaune megye székhelye. Régi székely város. Érdekes vártemploma, melynek belső védfala még ma is épen látható. Református Székely Mikó fiú és leány kollégiuma messze vidékekről gyűjti egybe a tudományszomjas ifjúságot. Székely Nemzeti Múzeuma egész Transylvania magyarságának értéke és büszkesége. A múzeum életrehívásában, fennmaradásában nagy része van a nem rég tragikus hirtelenséggel elhunyt gimnáziumi és múzeumi igazgatónak, Csutak Vilmosnak, aki az Új Cimborá munkája iránt is a legnagyobb elismerését fejezte ki. Különösen érdekelte nagy gyermek-

rajz-gyűjteményünk, amelyet muzeális értékűnek nyilvánított. Az Új Cimborá Sft. Gheorghe-n tervezett, őszi országos gyermekrajz-kiállítására előre is támogatását ígerte. Az őszi viszontlátás reményében búcsúztunk el, de a jó Isten kifürkészhetetlen akarata elszólitotta közülünk őt — már nem fog gyönyörködni szép kiállításunkban, ha ott is leszünk valamikor Sft. Gheorghe-n.

*

A tavaszi nagy körút utolsó pontja, szép emléke a Cernatu-i nagy mesemondó délután. De ezt már nem mondom el, elmondja helyettem kiesi barátnőm, Sanek Boriska az ő ügyes beszámolójában.

Beszámoló a Braşov megyei Négyfaluban tartott mesedélutánról.

A Cimborában sokszor olvastam azokról a kedves mesedélutánokról, amelyeket Marcella néni szokott rendezni. Sokszor gondoltam, milyen jó is azoknak a cimboráknak, akik ott lehetnek, én sohasem fogom Marcella nénit megismerni. És egyszer csak április 23-án, egészen váratlanul, megérkezett Marcella néni hozzánk, s 26-án nekünk is megrendezte a mesedélutánt. Satulung, Cernatu, Turcheş és Baciú összes iskolás gyermekei ott voltak, és nagyon sok szülő. Biró László evang. esperes bácsi bemutatta Marcella nénit, akit mi cimborák már a levelezésünkből régen ismerünk és olyan végtelenül szeretünk. Ismertette a mi kis ujságunkat, amelynek Marcella néni a főszerkesztője. Azután Marcella néni mondott mesét a gonosz kisértőről, amit a gyermekek a legnagyobb figyelemmel hallgattak végig. Majd a cimborák szavaltak a szerkesztő nénitől, Dezső bácsitól és más Cimborá verseket, azután a különböző iskolák növendékei, kiket Marcella néni csókjával és egyéb kedves ajándékkal tüntetett ki. Marcella néni még két mesét mondott, amit nemcsak a gyermekek, de még a nagyok is élveztek. A mesedélutánnal kapcsolatban a bácsfalusi elemisták egy szép kis szindarabot adtak elő. Sőtét volt már, mikor jó hangulatban és egy kellemes délután szép emlékével szétoszlottunk. A csernátfalusi ev. iskolában rajzkiállítást és rajzversenyt rendeztek. Kiállították a helybeli és a különböző városok cimborái rajzait, a nyertesek jutalmat kaptak. Marcella nénit fájó szívvel, de a közeli viszontlátás reményében engedték elmenni.

Sánek Boriska,
V. oszt. tan.

Sok fáradtsággal, törődéssel járt ez a nagy út, az bizonyos. De minden fáradtságot, törődést kárpótolt az a szeretet, amely irányunkban megnyilvánult.

Az út sok élménye, személyes találkozások, ismerkedések kis cimboráinkkal és kedves munkatársainkkal, a szebbnél szebb vidékek számomra feledhetetlenné teszik ezt a körutat.

Ha a jó Isten kegyelme megengedi, hogy még egyszer megtegyük ez utat, azt hiszem, már régi kedves ismerősként fogjuk egymást viszontlátni.

Szeretettel búcsúzok azért kicsiktől és nagyoktól, akikkel ez idő alatt összeismerkedtünk, búcsúzok, de nem végleg, csak könnyedén — mondjuk így:

A viszontlátásig!

Ferenczy László Marcella.

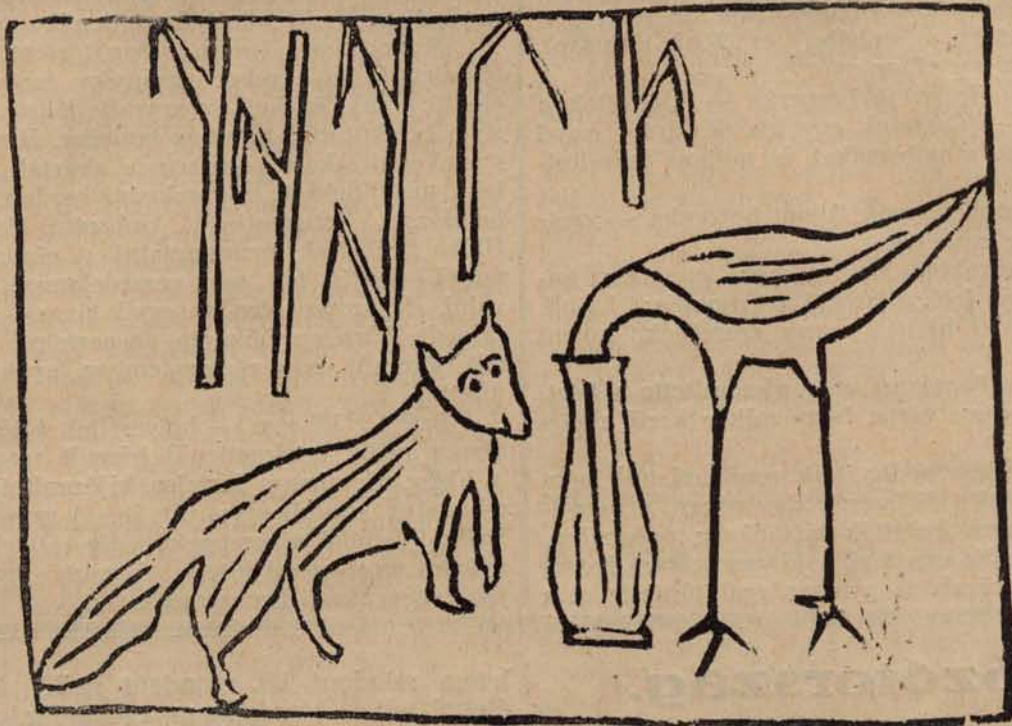
Humor.

Bandiéknaál pompás uzsonna volt tegnap. A vendéggyerekek nagyszerűen találták magukat. Uzsonna után bevonultak mind a fürdőszobába kezét mosni. De egyszerre őrült ordítózás hallszik ki, mire Bandi mamája ijedten rohan be:

— Mi az? Mi történik ott? — kérdi izgatottan.

— Semmi anyukám, — válaszol Bandi, — csak hajótörésesdit játszunk és Imi nem akar belefúlni a vízbe...

Ahogy kis munkatársaink dolgoznak...

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Bokor Zoltán IV. g. o. t. Odorheiu, linoleummetszete.

A bor és a víz harca.

Irta: B. Rafael Anna.

Egyszer egy megterített asztalon egymás mellé került a bor és a víz. A bor elegáns karcúnyakú palackokban, a víz egyszerű üvegkancsóban. Régi ellenségek voltak, mindig harcban álltak egymással. Most is — mint mindig ha összekerültek — vitatkozni kezdtek egymással. Azon veszekedtek, hogy melyik van nagyobb hasznára az emberiségnek.

Nem látod be — szólt a bor — hogy én hasznosabb vagyok, engem drága pénzért eladnak, nagy jövedelmet hajtok a szőlőgazdáknak, a borkereskedőknek és az országoknak. Én igazi érték vagyok.

Lásd be hogy én vagyok a hasznosabb — mondta a víz — az én hajtóerőm többet jelent az emberiségnek mint a te árad.

— Engem idegen országokba szállítanak.

— Engem tisztálkodásra használnak, ebből a szempontból csak én jöhetek számításba.

— Ez éppen az alacsonyrendűséget bizonyítja — válaszolt büszkén a bor. Tisztálkodnak benned. Pfuj! Engem megisznak, én jókedvre derítem az embereket. A legjobb gondúzó vagyok.

— Engem is isznak az emberek és állatok, szomjuságot csilapítani csak én tudok igazán — folytatta a víz. — Az országútak fáradt, szomjas vándora értem epekedik.

— Nincs ünnepeles lakoma nélkülem — válaszolt a bor.

— Én a konyhában nélkülözhetetlen vagyok — vágta vissza a víz.

— Konyha, közönséges dolog. Még az edények is amiben asztalhoz állítanak és az én előkelőségem mellett bizonyítanak, nézd ezeket a karcú, finom ivelésű palackokat — ha-ha-ha, és nézd a te hasas formádat — kacagott gúnyosan a bor.

— Én nem adok ilyen külsőségekre, nem az edény a fontos, hanem a tartalom.

— De, mint tartalom is sokkal különb vagyok — vágott vissza így a bor — templomokban, vallásos szertartásoknál is sokat szerepelek.

— Bármit mondasz is — válaszolt a víz — jegyezd meg magadnak, hogy ha én nem volnék te sem létezhetnél. Vagy talán nem én öntözöm meg a szőlőtökét, hogy legyen mivel táplálkozzon.

Hát ez bizony súlyos érv volt a víz igaza mellett, a bor is meghökkent és éppen egy talpraesett válaszon gondolkodott, amikor nagy társaság lépett be a szobába és élénk lármával, zajjal ültek asztalhoz.

Áh-áh finom jó borocska — kiáltották a vendégek. — Csapunk egy kis dáridót. Azzal megtöltötték a poharaikat és móhon felhajtották.

— Finom, nagyon finom borocska — csetintettek az emberek.

A palackokban maradt bor gunyosan kacsintott a víz felé, mint aki azt mondja: „Látod, minden érved hiába, engem szeretnek, engem becéznek.“

A víz pillantásra sem érdemesítette a bort, csak nyugodtan várta, hogy mikor kerül reá a sor.

A vendégek pedig ittak rendületlenül, nem tudtak betelni a jó borral. Egy páran, a mérsékeltőbbek nem ürítették túlsűrűn a poharakat, de volt köztük egy férfi, aki nem akart határt ismerni. Varázslatos gyorsasággal tüntette el a

palackok tartalmát, már csak az egyiknek az aljában volt egy kis bor és az kihívóan nézte a vizet, mely ott állott érintetlenül.

Most valami furcsa dolog történt. A mértéktelenül ivó ember, csúnyán lerészegedett, eleinte csak énekelt és szavalt jókedvűen, később belekötött a társaság tagjaiba. Mindenáron veszekedni akart. Amikor le akarták csillapítani, megdühödött és verekedni kezdett. Handabandázott, értelmetlenül ordított, tört-zúzott. Hiába próbálták megnyugtatni! A részeg ember annál vadabb lett, már veszedelmessé kezdett válni, de szerencsére az egyik úrnak jó ötlete támadt. Hirtelen felkapta az asztalról a vízzel telt kancsót és a részeg ember nyakába zúdította.

Brávó!! Jól van — helyeselték a többiek, a részeg pedig értelmetlenül bámult maga köré. A hideg vizzuhany hirtelen kijózanította. Megnyugodva, restelkedve ült le. A ruhájáról és hajáról lehulló vízcseppek pedig elégedetten, a győztes mosolyával intettek búcsút a palack alján szegyenkező bormaradéknak.

Bozótország.

Augusztus végi délelőtt. Ragyog a nap, kék az ég. Szellő se mozdul. A rozoga iskola kerítése mentén az ég kékségébe nyulik kilenc sugár jegenye. Hosszú, liláskék árnyékok vetnek a begyepesedett, burjános udvarra, mely egyébutt napsütésben pompázik... A „lósós-kák“ cserjenagyságuak; csoportosan kinövő, izmos szárazakat — szorultságból — korbácsnyélnek is lehetne használni. Nem maradnak el a dúsan tenyésző keserűlapú „bokrok“ sem. Levelüket Jónás próféta előnyösen értékesíthette volna „főfedőnek“ (Ninive előtt...) töklapi helyett — annak idején.

Itt, az iskola udvarán és most — én rejtőzködöm alattuk hasalva, a nyolc éves kis fiú, akinek gyönyörű birodalma ez a — vakációban elcsendesedett, búrjással embermagasságnyira benőtt telek. A csokros tövű lósós-kák, a kövérlevelű keserűlapú tövek: nekem rengeteg erdőségek. A sárga szirmú libapimpós részek: téres mezőségek, hol képzeletben kristály tiszta vizű patakok kanyarognak; partjukon itt-ott elszórt falucskák, városok...

Én vagyok e birodalom királya; az én féltőn őrző, vigyázó szemeim látják az egész birodalmat. De — én vagyok Bozótország „útkaparója“ is, mert az én lelkesült, kitartó munkám után keletkeznek itt a közlekedő, porondos, kavicsos utak... Hol nyomomban már is jönnek-mennek, járnak ügyes-bajos, fuvaros, szekeres emberek. (Gyermeki képze-

letem mindent lát, mindent hall.) Nyüzsgő élettel teljes birodalmam csodaország, szépország, Bozótország.

Házat is építek udvarral, kerttel, kúttal. Házfedél a keserűlapi; turbékoló galamb rajta — annak a még ki nem fejlett, pirosas bogója, vagy a kiporzósodott bunkó-virága... Micsoda édes, víg, nótájú élet izzik itt! Cimborák járnak-felnek: barátaim; fiuk, leánykák elevenülnek meg itt: kortársaim, akiket ide képzelek magam mellé játszó-, segítő-társaknak. S akikkel hangosan beszélek, mintha tényleg itt volnának; mintha a kezem alá adnának, hoznának — holmi építéshez, rendezéshez való dolgokat: téglákat, csákányt, ásót, kalapácsot, szegyet... s akármit, amikre hirtelen, adott pillanatban szükségem van.

„Magános“, csirkére vadászó, dolmányos varjú, meg a lelógó szalma-szálas, pehely-tollas fészkekből szemtelenül kicsirippoló verebek nézik serény munkálkodásomat a jegenyékről. Dehogy törődöm most velük. Bele élem magamat a király-útkaparó mineműségbe. Nem hallom az édes anyám érettem s matam aggodó kiáltásait: — Hol vagy, te? Merre vagy, te?

Csak az országomnak élek! Tervezek, útkanyarokat pécézek a terepnek megfelelőleg. Majd lósóska és keserűlapú erdőim árnyában heverészek, de ez alatt terveket kovácsolok, terveket szövök... Dudva szárból hidakat verek.

... Élem boldog gyermekésem „gondtalan“ idejét s büszke vagyok a munkámra.

... Már most kimondhatatlan örömmel gondolok szeptemberre, amikor csakugyan és valóságosan itt lesznek Iszlai Dénes, Fekete Jóska, Farcádi Feri, Simon János: kis barátaim... s én örömet, vidáman vezetem, kalauzolom őket Bozótországban; megmutogatván, megmagyarázván nekik mindent: napfényben fürdő erdőket, hőségtől tikkadt méla mezőket; kecses falvakat, fényes városokat így szólva hozzájuk: „Most pedig gyertek, barátaim igazándiból népesítsük be ezt az

országot... Hol ható és élő valóság legyen a testvériség, a szeretet“...

Ebben a nagy országépítő munkában lep meg az álom. Dallal tele mezős országom enyhe álomba ringat. Láthatatlan tündér kacsók a dicsőség királyi koronáját körítik alvó fejemre. Fáradt tagjaimnak pedig édes pihenő jut a zöld gyepen, hol apró hangyák, szélcsap bogárkák lótnak, fútnak fűszálon fel, fűszálon le, az életért...

Bartha István.

Esztországról.

A tavaly már olvastatok lapotokban északi rokonaink, a finnek hazájáról, az „Ezer tó országáról — s gondolom, szeretnétek megtudni egyetmást a velük szomszédos eszt népről is, mely szintén tagja a finn—ugor nyelvcsaládnak.

Esztország a Balti-tenger keleti partján terül el és nyolcszázötvenkilenc kisebb-nagyobb szigetből áll. Földrajzi helyzete tehát hasonló az ezer tavas Finnországhoz. Hatalmas területen, negyvenhétézeröttszázötvenkilenc négyzetkilométeres helyen fekszik, tehát földje nagyobb Dániánál, Svájcánál, Hollandiánál és Belgiumnál. Északon Finnországgal, keleten a nagykiterjedésű Szovjetországgal, délen pedig Lettországgal határos. Földje lapályos, ötven méter magasan áll a tenger színe fölött, de azért vannak dombos vidékei és hegyei is. Ez utóbbiak egyes helyeken még a háromszáz méter magasságot is eléri. Termőföldje jó, puha, fekete föld, de a búza csak az ország déli részein terem meg benne, mert Esztországban nagyon rövid a nyár. Árpa, rozs, zab, gyümölcs, veteményféle, széna és egyéb takarmánynemű van bőven és így állattenyésztése és tejtermelése is nagyon virágzó. Az ország belsejében ezeröttszázötvenkét tó van és sok kisebb-nagyobb folyó, melyek között az Emajögi és a Narva kitűnően használható víziútak. Ezeken, épúgy, mint a vasúton és a tengeren, élénk kereskedelmet bonyolítanak le.

Ennek a hatalmastestű országnak csak egymilliószázharmincezer lakója van, kik legnagyobb részben esztek. Rajtuk kívül vannak még oroszok, németek, svédek és zsidók. Mezőgazdasággal, állattenyésztéssel, iparral és kereskedelemmel foglalkoznak. Fővárosa a százharmincezer lakójú Tallin (az orosz uralom alatt Reval volt a neve), gyönyörű szép, ősrégi város, hatalmas tengeri kikötővel. Városa is nagyon kevés van, összesen csak tizenhét, melyek közül Tartu híres egyetemi város; Narva a régi Ivangorod, melynek várát a világháború idején a magyar katonák sok vér-

áldozat után hősiessé elfoglalták az oroszoktól; a gyógyfürdőjéről híres Pärnu, továbbá Valga, Viljandi, Nõmme és Rakvere ipari és kereskedelmi központok a nevezetesebbek.

Az esztek tizenkét évszázadon át törzsekben éltek és háború esetén egy közösen választott vezér parancsára, egyesült erővel támadtak ellenségeikre, mint a honfoglaló magyarok is tették. 1208-ban kereszteshadjá-

¶ Akárcsak a mi székegy leányaink, az eszt leányok is magukfonta szöttekruhákban járnak.

ratot indítottak ellenük a német lovagok, de csak jóval később, 1227-ben bírták egész Esztországot elfoglalni, a dánok királya, II. Waldemar segítségével, ki 1219-ben Tallin várát építtette.

Az Esztországon osztozkodó dánok azonban nem sokáig bírták az elkeseredett eszt nép állandó lázadásait és birtokaikat eladták a német lovagoknak, kik 1561-ig uralkodtak

a jobb sorsra érdemes esztekén. Uralmuknak Reitenetes Iván orosz cár vetett véget, de ugyanakkor Esztország egy részét is orosz igába hajtotta. Legnagyobb része pedig Svédország uralma alá került. 1710-ben a svédek által megszállott országrészt is elfoglalták az oroszok s a szegény esztek sírva emlegethették a „régii jó svéd idóket“, mikor sokkal, de sokkal jobb dolguk volt az emberséges, művelt svédek uralma alatt. És hazájuk orosz uralom alatt is maradt egészen a világháború végéig, mikor az eszt nép 1918 február 24-én kikiáltotta országá függetlenségét és elszakadt az oszlásnak indult nagy orosz birodalomtól. De szenvedése még ekkor sem ért véget. Még két évig kellett harcolnia az orosz kommunisták ellen, míg végre az angol és a dán hadsereg segítségével teljesen megtisztíthatta hazáját a vörös katonáktól.

Esztországból önálló nemzeti köztársaság lett és azóta boldogan, senkitől sem háborgatva éli a szabad nemzetek életét. Igaz ugyan, hogy a világháborút követő nyomorúság ezt az országot is megviselte, de azért büszkén mondhatja magáról az eszt nép, hogy az ő hazája a világ legrendezettebb államai közé tartozik. Az ő ipara, az ő kereskedelme a világ legvirágzóbb államai iparával és kereskedelmével versenyez s az ő népe a legjózanabb, legtökéletesebb népek közül, fővárosa pedig a legtisztább, legfestőibb és legmodernebb fővárosok közül való. És pénze az eszt márka*, az egész világon jó vásárló erőnek örvend. A művészet terén is első helyen áll a művelt nemzetek sorában. S állandóan mind többre és többre törekszik. Kiváló művészei külföldön is nagy hírnevet szereztek hazájuknak. A művészeteket, különösen a zenét és a dalt, még az egyszerűbb falusi nép is nagyon kedveli. Az ország nagyobb városaiban, de leginkább a fővárosban minden évben országos dalosversenyt tartanak, melyet máshol ritkán látott díszel és igaz hazafiúi lelkesedéssel rendeznek meg. Ebben a népben nagy a fajszeretet, az összetartás és a rokon népekkel való együttérzés.

Rokonérzésének ez évben is fényes tanujelét adta, mikor a júniusban megtartott finn—ugor népek művelődési nagygyűlését olyan nagy gondossággal, testvéri szeretettel és külsőbelső fénytel rendezte meg Tallinban. Erre a nagygyűlésre mindazok hivatalosak voltak, kik hajdan a finn, lapp, eszt, magyar—hún és lív népekkel egy népet alkottak, hogy testvéri együttlétben és együttérzésben hangoztassák rokonságuk eredetét, meghallgassák egymás költeményeit, dalait és elmondják egymásnak,

kicszerélik egymással mindazt a szépet és jót, ami sok évszázadon át lélekben egygyé forrasztotta e nagy nyelvcsalád minden egyes tagját.

Ezen a szép, lélekelő ünnepen résztvett magyaroktól hallottam, hogy az esztek milyen nagy szeretettel fogadták őket, a mesziről érkezett testvéreket. Különösen vidéki kirándulásaik alkalmával, a csizmás, kékmelényes, ezüstgombos, nagykalapú, barátságosan pipázó eszt bácsik, a kékkötényes eszt nénik, akik házi ruhájukban olyanok voltak, mintha abban a pillanatban érkeztek volna a hetivásárra valamelyik magyar falúból, meg a kékszemű, szőke leányaik, kik tarkacsikos szoknyáikban és fekete, piros mellényeikben éppen csak a szőkeségükkel váltak volna ki a mi székely leányaik közül, azt sem tudták hová tegyék és mivel kínálják őket nagy örömmel. És azt is hallottam, hogy Esztország ma is olyan, mint a nemzeti zászlója. Égszínkék, fekete és hófehér... Kék ég alatt, fekete termőföldön tisztalelkű munkásemberek serege...

Mi távollevő magyar emberek és apró cimborák, kik erre a gyönyörű szép nagygyűlésre mind meg voltunk hívva, ha már az élet mostoha körülményei miatt nem kereshettük fel északi testvéreink hazáját, legalább egy közös jókívánságot indítsunk útnak a Balti-tenger felé...

... Adja Isten, hogy a kék ég mindig derűsen mosolyogjon le a fekete termőföldre, hogy jó élete, bő aratása legyen a tisztalelkű eszt testvérnemzetnek.

K. J.

DALOLJATOK, KIS CIMBORÁK

Ezt a kislányt...

*Ezt a kis lányt igazán, csakugyan nem az anyja nevelte.
Zöld erdőben igazán, csakugyan a vadgalamb költötte.
Kék a szeme, szemöldöke tiszta fekete,
Édesanyja igazán, csakugyan a kedvemre nevelte.*

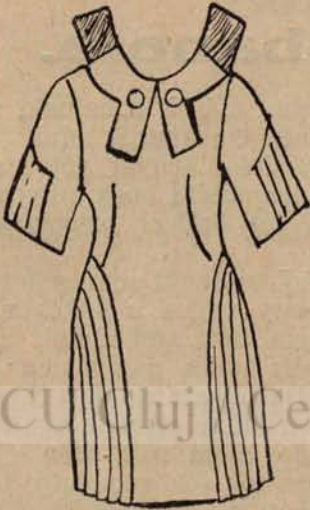
A satumarei új cimborák nyári kirándulásán ezt a nótát énekelték legtöbbit a kis kirándulók.

* Egy eszt márkában 100 sent (cént) van.

Játék is, rajz is.

A rajzokat tervezte: Bilkay Gizella.

Az elmúlt hetekben érkezett leveleitekből olvastuk, hogy nagyon tetszett nektek a gr. Bethlen Katinka kötényformája. Többen le is rajzolták és babájuknak hasonló köténykét varrtak. Minthogy a kisebbek is szívesen és örömmel szabnának és öltöztetnének babát, azért közöltük az elmúlt számunkban öltöztető baba mintát. E mintákat Bilkay Gizella tanítónéni tervezte.

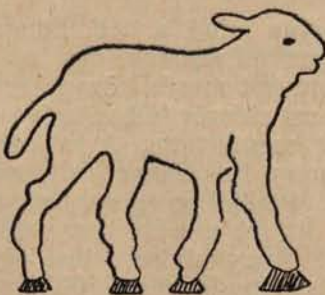

Sokan már le is rajzolták és fel is öltöztették a közölt babamintát.

Most ismét közlünk egy ruhamintát. A ruhákat színes ceruzával ki is lehet festeni. A ruhát vagy duplán kell szabni, vagy amennyivel hosszabb a gallér, a nyaknál rá kell tűzni a baba vállára, így meg áll rajta.

*

Persze a fiúk most el vannak keseredve és azt mondják, hogy csak a lányoknak ked-

vezünk, őket nem tanítjuk játékra, óvelük nem törődünk. No, nem kell elkeseredni — a fiukról sem feledkezünk meg. Nekik kivág-

ható és kifesthető állatrajzokat közlünk. A rajzok keményebb papírból duplán vágandók és összeragasztandók egész addig, ahol a befejeztett rész kezdődik. Ott szét kell nyitni, mert csak úgy áll meg a rajz.

Megszólalnak az édesanyák.

Elolvasva az „Új Cimborá“ legutóbbi számában a Fáyne Pappszász Ilona asszonytestvérem levelét és az arra küldött választ, elhatároztam, hogy én is tollat veszek a kezembe.

Csodálatos ez a kis újság, a kezdettől fogva jár gyermekeimnek, mondhatni az egész családnak, mert kicsi, nagy egyforma szeretettel és érdeklődéssel olvassa. Egész természetesnek vettük, hogy van ez a kis újság. A Fáyne Pappszász Ilona levele ébresztett rá, hogy tévedtem. Nem magától értetődő, természetes valami, hogy van ez a kis újság — de igenis a családnak s nekünk édesanyáknak egy nagy ajándék, amiért a Fölöttünk valónak kell köszönetet modani, hogy azt a jó szándékot, amellyel a lap indult kegyelmében tartotta és tartja a mai nehéz időkben is. De köszönetet kell mondanunk, úgy, mint Fáyne is tette, a lap főszerkesztőjének F. László Marcellának, aki a lelke ennek a lapnak és mindazoknak a munkatársaknak, akik köréje csoportosultak.

Ajándékért ajándék jár viszonzásul. Édesanyák! Legyen a mi ajándékunk az a munka, amelyet a lap erősítéseért, megmaradásáért folytatott küzdelmekben ezután vállalni fogunk. A gyermekeink megszegyenítették bennünket, mert ők már megelőztek bennünket a toborzásban. Ha már elejük nem állhatunk, álljunk melléjük, fogjuk meg kicsiny kezüket és toborozunk együtt velük, mert, amint én látom, erre van a lapnak legnagyobb szüksége. A többi aztán majd utána jön.

Köszönöm az eddig visszahuzódó, hallgató édesanyák nevében Fáyne Pappszász Ilonának, hogy levelével felébresztett bennünket, hogy ezzel a kis lappal szemben nekünk kötelességeink vannak.

Azt hiszem velem együtt minden édesanya tudni fogja a kötelességét.

A lap további sikeres munkájához kitarást kívánok — üdvözölve a lap főszerkesztőjét és munkatársait, de üdvözölve az édesanyákat is maradtam, tisztelettel és üdvözlettel

Ambrus Károlyné.

Édesanya születésnapjára.

Irtá: Földes Zoltán.

Koszorúval fonnám körül
Azt a helyet, hol születted,
Beültetném rozmaringgal,
S nem hagynám, hogy ott legyen tél.

Tavasza volna ott örökké,
Hogyha én azt tenni tudnám,
Ahol első lépést tettél
Oh anyám, az élet útján.

Telehinteném sugárral,
Nem hagynám, hogy ború szálljon,
Ahol első szót gügyögtél
Jó szülém, azon a tájon.

Úgy szeretlek, édesanyám!
S hálát mondok az Istennek,
Hogy van nekem édesanyám,
S vannak szívek, kik szeretnek.

Micike öröme és bánata.

A húsvéti vakáció nagy örömet szerzett Micikének. Megtörtént a bizonyítványosztás és kikapták a vakációt. A II. elemi osztály falai boldog és szomorú arcokat láthattak, mert bizony nem mindenki megelégedésére szolgált az értesítő. De Micike meg volt elégedve. Karácsony óta javított is és már csak két kilences tarkította a tizesek oszlopsorát. Először is boldogan gondolt arra, hogy most sok szeretet és dicséret fogja őt körülvenni. A kis öccsének majd büszkén fogja megmutatni; mert ilyen bizonyítványt szerezni nagy dolog ám. Kérkedett is vele, különösen olyan gyerekek előtt, kiknek nehéz felfogása gyengébb eredményt mutatott. Mert hát dicsekedni olyan boldogító érzés. De ha ezt valaki megjegyezte, arra Micike azonnal megharagudott.

Otthon a várt siker nem maradt el. Édesanyja ölbe kapta, boldog szeretettel megcsókolta, édesapja is megdicsérte és a mosolyából Micike arra következtetett, hogy ennek az elismerésnek még folytatása lesz. Sejtelmét egy szép tarka doboz csokoládé váltotta be, ami már az édesapa íróasztalában elő volt készítve és amit Micike csak osztályzatai javulása árán érhetett el.

Nagy volt azonban a meglepetése, hogy öcsike is kapott egy kicsi doboz bonbont. Ki is fakadt azonnal:

— Apus, öcsinek nincs jó bizonyítványa, neki nem jár csokoládé!

Apja így felelt:

— Ha öcsi nem kapott volna, akkor meg kellene osztanod vele a tiedet.

Ez sehogy sem fért a Mici fejébe.

— Miért kell nekem valakivel megosztani azt, amit én kapok, ami az enyém? Ahhoz senkinek semmi köze. Nem teljes az örömem, ha valakinek az enyémből kell adni, még ha az öcsémről is van szó! Igaz, a pap bácsi is szokta mondani, hogy „összad szét javaidat a szegények között“, de hát az úgy sem vo-

natkozik reám; mások adhatnak, ami tetszik, de én semmit sem akarok adni.

Ez a gondolat árnyat vetett a boldogságára. Újra átgondolta, hogy milyen károsodás érte volna, ha öcsivel megosztja a kapott csokoládét.

A családban senki sem sejtette, hogy Micinek mi megy végbe a lelkében. Csúf gondolatától nem bírt szabadulni. Elalvás előtt arra gondolt: hátha nagymama is meglepi valamivel. De ha azt valakivel meg kellene feleznie, jobb lenne semmit sem kapni.

Csodálatos álma volt azon éjjel. Azt álmodta, hogy sok-sok vendégük volt és mindeniktől kapott valami ajándékot, de mindennek csak a felét. Fél babát, fél társas játékot, fél könyvet és így tovább. Amelyiknek örült fél alakjában is, az egésszé változott. De amelyiknek a látására felbosszankodott, az úgy maradt félben. Bosszúságából a kis Emma verte fel, aki játszani ment hozzá. Mikor a sok játékot megpillantotta, felsóhajtott, hogy milyen sok örömet tudna ő szerezni, ha ezek a játékok az övéi volnának; hány kicsi gyermeknek juttatna belőlük. Micike nem értette, hogy lehet annak örülni, ha másnak adja az ember a játékát. Erős elhatározással így kiáltott fel:

— Legyen mind a tiéd, Emma, mert nekem az ilyen fél játékok úgy sem kellenek.

Igen, de két mesés könyv meg volt egészen, mert azt először félben szívesen fogadta. Így azokat megtartotta. Arra azonban nem gondolt, hogy ha Emma szívesen, örömmel fogadja, a többiből is egész lesz. Tehát adott Emmának tíz fél mesés könyvet, hat fél babát, egy fél konyhafelszerelést, egy fél babazongorát és négy fél társas játékot. Micikének most az volt a kívánsága, hogy láthassa, hogyan lehet azokkal bosszankodás nélkül játszani és Emma mit fog velük csinálni.

Belerakták a játékokat egy nagy kosárba,

ketten megfogták és elmentek először Emmaékhoz. Itt Emma egy irkalapot keresett és felírta azok neveit, akik annyira szegények, hogy még rokonaik sem tudnak nekik ajándékot venni. Összeírtak tizenkét leánykát és tíz fiút. Erre elindultak, mint az angyalok karácsony estéjén, örömet szerezni. Igen ám, de akkor már minden játék egész lett, mert Emma úgy is örömmel fogadta és — csodák csodája — Micike egyet sem kért vissza; látni akarta a fejleményeket.

Először egy kicsi beteg leánykához mentek, ki egyszerű ágyán szenvedett. Emma szólta Micinek, hogy azt ajándékozza a kosárból, amelyiket akarja. Micike odahelyezett egy alvó babát a kicsi beteg karjai közé. És látva a kis beteg hálását, örömkönnyes pillantását, addig nem ismert nagyon jó érzés lopózkodott a szívébe és elárasztotta egész lényét. De nem szólta Emmának semmit. Gyorsan tovább siettek. A következő kis leány is babát kapott, de az, mihelyt meglátta, azt hitte, hogy angyalok jöttek, csak a szárnyuk hiányzik. Összefogta kicsi kezét és úgy köszönte meg a jó Istennek, hogy elküldte azt, amit az angyal karácsonykor elfelejtett elhozni. Micikének nagyon jól esett a kis beteg hálását pillantása. A harmadik egy kis fiú volt, aki társas játékot kapott. Mikor odaértek, nem volt otthon, így az ablakba tették a neki szánt ajándékot, s még tovább sem mehettek, már jött a kis Jancsika. Meglapult a két lányka a kerítéshez és úgy lesték a fiucska meglepődését. Az az örömteljes felkiáltás a kis lányok lelkében is visszhangra talált. Meg is jegyezte Micike, hogy milyen jó örömet szerezni. Szinte kedve volna játékaiknak nagy részét elajándékozni olyan gyermekeknek, akik szintén örvendenek minden apr ságnak. A következő kis fiú kényes, mérges gyermek volt. Neki is egy társas játékot adtak. Mohó kíváncsisággal kapta el, aztán csalódottan félre dobta, mivel azt hitte, hogy valami értékesebb holmi. Ha pedig társas játék, azt mással kell játszani, ő pedig mindent csak egyedül szeret. A két leány az ablakon figyelte, amint édesanyjának panaszkodta.

Micikét nagyon elszomorította ez és mondta is Emmának, hogy az ilyen gyermekek nem érdemelnek semmit. Mikor már kimondta, eszébe jutott, hogy valamikor ő is ilyen volt, de nem akart már arra gondolni.

Aztán úgy határoztak, hogy megkérdezik a szomszédtól, hogy milyen az a kis fiú vagy leány, aki náluk fel van írva. És csak azoknak visznek, akik megérdemlik. Így is tettek. Ezután még akadt három önző méregduda, akiknek a részét is a szelidebbek kapták.

Mire a kosár kiürült, felébredt. Még fá-

radtnak érezte magát a sok kanyargós út után. Mielőtt felkelt volna, elkezdett imádkozni, megköszönve Istennek azt az érzést, melyet álmában ismert meg. És ígéretet tett magában arra, hogy ezután meg fog változni, elgondolva azt, hogy ami eddig bánat volt reá nézve, az most már örömmé változott. Mert hát csak az érezhet ilyet, aki ajándékoz, tudva, hogy örömet vált ki és látva a ragyogó szemeket, melyeknek sugárzása az ajándékozó felé irányul. Nem feledte el Micike a csúnya, önző fiucska sem. Lassan-lassan rájött, hogy eddigi öröme most bántja és eddigi bánata most örömekre alakult át.

Ime egy álom elég volt arra, hogy Micike megjavuljon és eddigi természetét megváltoztassa.

Aiud.

Bányai Jolán.

A „jószívű“ gazdasszony.

Jómódú gazdánál egy alkalommal sok kalákás munkás volt, akik szívességből végzett nagy munkával segítették ki a gazdát, amiért pénzes munkásoknak sokszáz koronát kellett volna — annakidején — kifizetnie. De kalákások munkájáért fizetés nem szokott járni, csak egy ebéd, vagy vacsora.

A gazdasszony féltő szemekkel szétnézve a felterített asztalon és munkásokon, vacsorakor így kínálta kalákásait:

— Egyenek, egyenek kedveseim! mert adott az Isten eleget, nem sajnálja senki! De jaj! be' sok is fogy!!...

A szegény kalákásoknak az utolsó szavaknál szinte a torkukon akadt az étel...

Nagy Mihály.

Találós képek.

Írjátok meg az egymás után következő megszámozott képek összefüggő meséjét. Aki a legjobb lesz, azét az Uj Cimborá le fogja közölni.

3. és 4. kép a tuloldalón.

Pistakakas – ravasz kakas.

Irtó; Dezső bácsi.

Majorságudvarunk egy részét belepte a keserűlapu. Nem valami szép látvány ez a sűrű, magas növényerdő, de a baromfiaknak, különösen a csirkéknek, alkalmas menedék-helyet biztosít, mikor a héja vagy az ölyv kering felettük s lecsapni készül.

Mikor ezek a vérengző ellenségek megjelennek a magasban, öreg izlandi kakasunk azonnal megadja a vészjelt, mely egy elnyújtott krú-ú-ú-ból áll.

E jelre mintha sodronyon rángatnák a majorság apraját-nagyját. Egy pillanat alatt szétfutnak s elbújnak a keserűlapok közé. Senki sem veheti őket észre pompás búvóhelyükön.

Majorságetetés alkalmával érdeklődéssel nézegetem, amint a tarka-barka serrg mohón kapkodva, egybezsúfolva, egymás hegyén-hátán begybe szedegeti a sárga-piros kukoricaszemeket. Mohón esznek, s még hozzá egymásra irigykedően. Verekednek is egymással. Különösen az öreg kakas — mi Pistának hívjuk — az udvar tekintélye, szokta harcias csipésekkel elkergetni maga mellől a falatozó fiatalabb kakasokat és jércéket. Lovagiasságánál fogva a korabeli idősebb tyúkoknak sokat megenged. Azokkal szemben elég udvarias, de az ifjabb korosztályúaktól nem tűr meg semmiféle tiszteletlenséget. Csipős rendreutasításai mintha ezt mondanák:

— Ti kölykök, hogy meritek előlem elszedegetni a kukoricaszemeket? Várjatok sorotokra! Az a tiétek, ami utánunk megmarad!

— Akkor éhenhalhatnánk! — gondolják a fiatalok, s nem törődve sokat Pistakakas fenytéseivel, egy kis hasznos megfutamodás után ismét visszatérnek az elemőzsiához s folytatják az evést, amíg lehet, s amíg a kukoricából tart.

Egy napon magam adtam a majorságnak enni. Adtam bőven, hadd töltsen meg mind-

egyik üres tarisznyáját. Szaporán kopogott a föld a csőrök sűrű ütéseitől, s a gyenge morajban tisztán hallatszott, amint a begyekben összeütődtek a leküldött kukoricaszemek. Vigan folyt a lakmározás.

Egyszer csak felhangzott a vészjel:

— Krú-ú-ú!

Pistakakas adta ki a jelszót. Erre az engedelmességhez szokott majorságnép a keserűlapuk alá menekült.

Felnéztem a tiszta kék égre, kémleltem annak minden részét, de ragadozó madár nem volt sehol. Vajjon mit láthatott ez a kakas? Vagy csak képzelődött volna?

Dehogy képzelődött! Egyszerűen becsapta a tisztelt társaságot. Míg a tyúkok, csirkék, kakasfiak, jércék ijedten megbújtak a sűrűben, addig a ravasz, vén kakas, egymagára maradvá, háborítás nélkül eddegélt.

Mire a becsapott családtagok előszállingóztak, szomorúan tapasztalhatták, hogy volt kukorica, nincs kukorica!

Pistakakas ezt a jól sikerült fogását máskor is megismételte és a lecsapás mindig bevált. Tudta, hogy tekintélyes szavába egész háznépe vakon bíz.

Kakasunk ravasztsága azt a természeti igazságot erősíti meg, hogy a jó Isten a legkisebb állatnak is adott annyi észet, hogy azzal létfenntartását biztosíthassa s élelmét úgy, amiként legjobbnak látja, megszerezze. Egyik erőszakkal, másik leleselkedő körültekintéssel vagy ösztönös rátermettséggel dolgozik, ismét mások ravasztsággal, számító furfanggal próbálnak célt érni.

Amíg saját szememmel meg nem győződtem, sohsem hittem volna el, hogy a mi méltóságos komolysággal lépkedő Pistakakasunk milyen hazug, furfangos állat.

Igazán jól esik, hogy leleplezhettem!

Találós képek. (Folytatás)

Kertészkedjünk.

Pompájában áll a virágos kert. A petoniák illatát messze viszi a szél. De kedvesek a bólogató dáliaik és ciniák. Aki tavasszal fátadott, serénykedett kis kertjében, most nem sajnálja a fáradságot, mert gyönyörködhet virágos kertjében.

De ám augusztus végén vagyunk. El ne felejtkezünk, kis cimborák, a virágmaggyűjtésről. A nefelejts, aranyvirág, török szekfű, piros csillagvirág rég elnyitak. Most szedhető a sárga szegélyvirág, árvácska, verbena, portula, cinia, szekfű, boglárka, oroszlánszáj magva. A magvakat szellős, naps helyen kell szárítani. Csak érett magvakat szedjétek le.

Három cica.

Egyszer egy kis cica elindult álmába, szerencsét próbálni a kerek világba.

Ahogy megy, mendégél egy kis hídon átal: Hát ott találkozik egy másik cicával.

— Hova, hova, pajtás, olyan nagy sietve? Elmegyek, pajtikám, a tündérszigetre.

— Én is veled tartok, menjünk együtt ketten! legalább megvédjük egymást a baj ellen.

Mennek, mendégélnek dalos mezőn átal, hát ott találkoznak megint egy cicával.

— Hova te két cica olyan nagy sietve?

— Elmegyünk, cimborá, a tündérszigetre.

— Nohát én is megyek, menjünk együtt hárman! Ki tudja, mi baj lesz szép Tündérorszámban?

S megy a három cica vigan dorombolva: egyszer csak előttük a tündérvár tornya.

Egér lábán forog a három kamarája: a három cicának nyitva marad szája.

Kinyílik ajtaja a három kamrának, ott benn hívogató nótát muzsikálnak:

Hej, dínom, hej dánom, ki van itt, ide be? Te három cicácska, gyere be, gyere be!

Összenéz, összeség a három cicácska: Usgyi! vedd el magad! mind be a kamrába.

Egyik az egyikbe, másik a másikba... Hát az a harmadik? Az a harmadikba.

Az egyik kamrában ezüst köcsög, bögre, színig tele tejjel, még csak be sincs fődve.

Sárga vajjal egy polc véges végig rakva, aranytányérokon magát kínálhatja:

— Nyalogass, cicácskám, nincs jobb a jó vajnál! tudom: ilyen jól még soh'se nyalogattál.

Cica a biztatást nem mondatja kétszer: felugrik a polcra s megnyalja vagy hétszer.

Haj de mindhiába nyalja, nyalogatja: nem lesz tőle sárga sehogysem a bajsza.

Nagy kacagás hallik erre innen, onnan: tündérek kacagnak mind a négy sarokban:

— Arany ott az a vaj, nyalhatod estelig! elkophatik bele a nyelved is félig.

Köcsög is megszólal, bögre is megszólal, csalja a cicákat csalogató szóval:

— Hagyd ott azt a polcot, nincs jobb a jó tejnél! száz teneked volna: ilyet soh'se fejnél!

Cica a biztatást nem mondatja kétszer: szürcsöli a tejet, neki dül vagy hétszer.

Hej de mindhiába próba, próbálgatja: nem lesz tőle fehér sehogy em a bajsza.

Nagy kacagás hallik erre innen, onnan: tündérek kacagnak mind a négy sarokban:

— Ezüst ám az a tej, nem teneked való! ki a kamarából! sicc! pákosztos, aló!

A másik kamra se valami bús tömlőc: nagy aranyrudakon hurka, kolbász, gömböc.

Hurka is megszólal, kolbász is megszólal, csalja a gömböc is csalogató szóval:

— Nincs jobb a hurkánál, nincs jobb a kolbásznál! a gömböc a legjobb! többet érek száznál!

Cica a biztatást nem mondatja kétszer: kap ide, kap oda, amoda is hétszer.

Nagy kacagás hallik erre innen, onnan: tündérek kacagnak mind a négy sarokban:

— Arany ám itt minden, nem teneked való! ki a kamarából! sicc, pákosztos, aló!

A harmadik kamra egy világot megér: csak úgy hemzseg benne, futkos a sok egér.

Egyik is megszólal, másik is megszólal; csalogatja valamennyi csalogató szóval:

— Nincs jobb az egérnél, egérpecsenyénél, a farkincájánál meg a tüdejénél!

Cica a biztatást nem mondatja kétszer, kap ide, kap oda, beleharap hétszer.

Nagy kacagás hallik erre innen, onnan: tündérek kacagnak mind a négy sarokban:

— Arany ám az egér! nem teneked való! ki a kamarából! sicc, pákosztos, aló!

Fut a három cica árkon, tuskén, bokron: a kemencepadkán ébrednek föl otthon.

Dorombol az egyik, nyalogatja száját:

— Százért nem adom a gazdasszony kamaráját!

Pósa Lajos.

A cserebogarak haszna.

Azt hinnénk sokszor, hogy a bogarak, pandrók, hernyók csak káros lényei a természetnek. Pedig nem éppen. Mert a pondrót, hernyót táplálékul használják a madarak, a gilisztát megeszi a béka, a hal. A békát a gólya. Tehát már azzal is hasznára vannak a természetnek, hogy egy náluknál nagyobb lényt táplálnak.

Itt van a cserebogár. A legkártékonyabb lények egyike. S még ennek is van haszna. Épp a Magyar Nép írja, hogy az összegyűjtött

s leforrázott cserebogarakat átlukasztott fenekü edénybe kell tenni s meleg helyre állítani, alá egy más edényt tenni. A meleg által a cserebogarakból *olaj* olvad ki, amely kitűnően használható világításra és gépek kenésére.

Próbáljátok ki majd jövő tavasszal. S ha valamelyiketek cserebogárolajgyáros lesz és meggazdagodik belőle, írja meg nekünk is.

A hét kicsi gidó.

Eszperántóából fordította: **Inczeffy Gáborné.**

A kecskemama egy kicsi házban lakott a hét kicsi fiával együtt.

Egy napon a kecskemama így szólott a hét kicsi fiához: „Kedves kis gidóim! én most elmegyek a városba. Legyetek jók kedveseim, mert kalácsot hozok nektek“.

A legkisebbik gidó azt mondta: Óh köszönjük, kedves anyám, mi nagyon jók leszünk.

— De figyeljete ide — szólott a kecskemama, zárjátok jól be az ajtót, mert a farkas fel fal benneteket, ha észre veszi, hogy elmentem hazulról. Ki ne nyissátok az ajtót neki. Fölismerhetitek a durva nyers hangjáról és fekete lábairól.

Azután a kecskemama mindegyik kis fiát megcsókolta és mondta: „A viszontlátásra, kedveseim!“ „A viszontlátásra!“ — felelték a kicsi gidók.

A farkas éppen akkor indult eleséget keresni és meglátta, hogy a kecskemama elmegy hazulról.

— Óh, be jó, legalább felfalhatom a hét kicsi gidót — gondolta.

Oda szaladt a kecske házához és kopogott az ajtón.

— Ki az? — kérdezte a legidősebb a hét gidó közül.

— Én vagyok az anyátok — mondta az öreg farkas. Nyissátok ki az ajtót és engedjete be engem.

— Menj el! — mondták egy hangon a kicsi gidók.

— Te nem vagy a mi anyánk. A mi anyánknak szelid hangja van, a te hangod pedig nagyon nyers.

Ekkor a farkas elszaladt a boltba és mondta a boltosnak: Legyen szives adjon nekem egy darab vaját.

A boltos adott is neki egy jó darab vaját és azt me ette. Attól a hangja átváltozott és nem volt olyan nyers.

Most visszafutott a kecske házához és újból kopogott.

— Ki az? — kérdezte a legkisebb a kecskék közül.

— Én vagyok anyátok, — mondta az öreg farkas. — Nyissátok ki az ajtót kedveseim és engedjete be engem.

— A hangod nagyon szerény — mondták a kicsi gidók, de légy szives és emeld föl a lábadat és mutasd meg nekünk.

A farkas fölemelte fekete lábát: — Menj innen! — mondta a hét kicsi gidó. — Te nem vagy a mi anyánk. Te a farkas vagy. Megismerünk a fekete lábadról.

Ekkor a farkas elszaladt a pékhez és

mondta a pékmesternek: Légy szives adj nekem egy zsák lisztet.

A pékmester adott is neki egy zsák lisztet és a farkas a jobb lábát egészen beledugta a zsák lisztbe és attól egészen fehér lett a fekete lába.

Azután újból visszafutott a kecske házához és újból kopogott.

— Ki az? — kérdezte a hét kicsi gidó.

— Én vagyok az anyátok, — felelte a farkas. Nyissátok ki az ajtót kedveseim és engedjete be.

— A hangod nagyon szerény — mondták a kis kecskék, de mutasd meg nekünk az első lábadat.

Ekkor az öreg farkas bedugta az egyik lábát az ajtón levő kis résen. Az egészen fehér volt a lisztől. És amikor a kicsi gidók meglátták a farkas fehér lábát, azonnal kinyitották az ajtót.

Igen, ők kinyitották az ajtót és ott állott a farkas.

Ekkor mind a hét kicsi gidó igyekezett elbújni oly gyorsan, ahogy csak tudtak.

Két kicsi kecske bebújt az asztal alá. Kettő az ágy alá, a harmadik kettő az ajtó mögé. És a legkisebb kapott magának a legjobb buvóhelyet, az órában.

De az öreg farkas benézett az asztal alá, az ágy alá, az ajtó mögé is és mind előhuzta a kicsi gidókat és azokat nagy étvágygal fölfalta. Csak a legkisebbet nem találta meg az órában.

A hat kicsi gidó elkezdett ugrálni a farkas gyomrában. Ez olyan nagy fájdalmat okozott neki, hogy kinjába lefeküdt a földre és elkezdett keservesen ordítani és nyögni.

— Jaj, jaj, jaj! — kiáltott a farkas fájdalmában.

Eppen akkor érkezett haza kecskemama.

— Óh, én kedves kicsi gidóim, hol vagytok?

— Itt vagyok anyám, — felelte a legkisebb az órában, de az öreg farkas mind megette a többi testvéreimet.

Ekkor a kecskemama sem sokat gondolkozott, vette a kést, fölhasította a farkas hasát és kiugrottak a kicsi gidók belőle.

És ő mondta: Fussatok, fussatok, kedves kicsikéim le a patakhöz és mindegyik hozzon egy nagy követ.

Kecskemama berakta a hét nagy követ a farkas hasába és összevarrta azt.

Azután a kecskemama a hét kicsi fiával együtt levitte az öreg farkast a patakhöz és bele dobták a vízbe.

Most pedig hazamentek, megették a kalácsot, amit a Kecskemama hozott nekik a városból. Boldogan ugráltak, játszottak és örvendtek, hogy megszabadultak az öreg farkastól.

Főzősdi játék.

Juliska és Ágnes testvérek voltak. Juliska hat éves, Ágnes mindössze négy. Egy napon édes anyjuk és apjuk elmentek hazulról dolgozni a mezőre. A két testvért otthonhagyták, lelkükre kötve, hogy mindenre jól vigyázzanak. Adjanak enni a csirkéknek, vigyázzanak a varjakra, szarkákra stb.

— Igen is... — fogadták meg a jógyermekkekhöz illően.

Mikor a szülők már jó messze lehettek, feledve mindent, elkezdtek játszani bujósdit, kergetősdit s minden más játékkal próbálkoztak. Már már minden játékból kifogytak, mikor mentő ötletként azt indítványozta Juliska:

— Játsszunk főzősdit.

— Jó is lesz, — hagyta rá Ágnes.

Juliska meg azon hirtelenében előkeresett egy tányért, majd egy kést, a kis Ágnes meg ezalatt megfogta a legszebb kendermagos jércikét. Juliska a tányért letette a földre, majd egyik kezébe véve a csirkét, másikba a kést, a csirke nyakát hátra csavarta, miként édes anyjától látta s nagy hirtelen elnyiszszentette a nyakát. A szép piros vér bugyogott ki a tányérba. A művelet nagyszerűen sikerült. A csirke megszűnt élni. Kopasztani kezdte, miközbe így szólt testvérkéjéhez.

— Mondjad Ágnes mit eszünk?

— Hu... ust.

— Mondjad Ágnes mi felét?

— Csirkét.

Már éppen felakarta darabolni a csirkét, amikor betoppant édes anyjuk.

— Hát ti mit csináltok?

— Főzünk, — mondá Ágnes.

— Főztök? Főztök?!

Vette a seprút s mindkettőt jól elverte a nyelével.

— Éppen a legszebb magnak való jércikémet öltétek meg, mérgelődött édesanyjuk. Hát ezt miért csinálátok?

— Játsszotunk főzősdit és én megakarom tanítani Ágneset főzni — mondta színpogva Juliska, de a további dörgedelmeket már nem várta meg, Ágnessel együtt biztos menedéket kerestek.

Az édes anyjuk bármennyire is haragudott a jércike miatt, nem volt mit tennie, előszedte a lábast s belerakta a csirke húst, ha már így történt, legalább kárba ne menjen. Így hát csak hát ettek akkor este.

Ez igaz történet ugyan, de ti azért ne utánozzátok kiscimborák se Juliskát, se Ágneset, mert az ilyen játékért, haragudni szokott ám az édesanya.

Ifj. Kolozsváry József.

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: Kormos Jenő.

(A második leckében is bennmaradt néhány szedési hiba. A 246-ik oldalon, az első hasáb alulról felfelé számított 8-ik sorában levő *articulo*-t *artikolo*-ra, az utolsó sorban levő *hezak*-ot *házak*-ra, a második hasábban levő vastagbetűs *Vortaj* szót pedig *Vorto*-ra javítsák.)

Harmadik lecke — Tria leciono.

Az eszperantóban csak két eset van: alanyeset és tárgyeset. A tárgyeset képzője az *n* betű, melyet a főnévi és melléknévi (*o*, *a*) képzőkhöz kapcsolunk, többszámban pedig a többszám *j* ragja után.

Pld:

Alanyeset — Nominativo.

la tero = a föld

la bona tero = a jó föld

la bonaj teroj = a jó földek.

Tárgyeset — Akuzativo.

la teron = a földet

la bonan teron = a jó földet

la bonajn terojn = a jó földeket.

Személyes névmások. — Personaj pronomoj.

mi = én

ni = mi

ci = te

vi = ön, önök, te, ti

li, ŝi, ĝi = ő, az

ili = ōk, azok

oni = az ember.

Tárgyesetben: min = engem, cin = téged, lin, ŝin, ĝin = őt, azt, nin = minket, vin = (önt, önöket), téged, titeket, ilin = őket, azokat.

Jól jegyezzétek meg! Az eszperantó nyelvben csak ritkán használjuk a *ci* = te megszólítást, leginkább akkor, ha valakit ezáltal le akarunk kicsinyelni. Helyette inkább a *vi* használatos, mert ezzel is a legbizalmasabb barátságot is ki lehet fejezni.

A személynévmások egyesszámú harmadik személyében

li *férfitra*,

ŝi *nőre*,

ĝi *állatra, tárgyra*, vagy előttünk ismeretlen lényekre és dolgokra vonatkozik.

Oni határozatlan névmás, mely semmiféle ragot nem vesz fel. Határozatlan személyt jelent, melyet a magyar nyelvben „az ember”, „az emberek” szavakkal fejezhetünk ki. Pld: *Oni vidas* = Az ember látja. *Oni diras* = Azt mondják (az emberek). Akik francia, vagy német nyelvet tanulnak, azok az „on”-ra és a „man”-ra gondolva tudják ezt a szót legjobban megérteni.

A főnévi igenév. — La infinitivo.

Az ige. — La verbo.

Az igt a főnévi igenévből képezzük. A főnévi igenév mindig *i*-re végződik, mely végződés megfelel a magyar *ni* végződésnek.

Pld.: skribi = írni ludi = játszani
fari = tenni, csinálni, lerni = tanulni
esti = lenni, létezni.

Az igeragozás. — La konjugacio.

Jelentő mód — Indikativo.

Jelen idő. — Estanta tempo.

A jelen idő ragja az *as*. Így, ha a főnévi igenév *i* belűjét *as* raggal helyettesítjük, az ige jelenidejét kapjuk, mely minden személyben és minden számban változatlan.

A skribi igt tehát így ragozzuk:

mi skribas = (én) írok
(ci) vi skribas = (te) írsz, ön ír
li
si } skribas = ő ír
gi
ni skribas = (mi) írunk
vi skribas = (ti) írtok, önök írnak
ili skribas = (ők) írnak.

Ha pedig le akarjuk tagadni, hogy írunk, azt így fejezzük ki:

mi ne skribas = (én) nem írok
ni ne skribas = (mi) nem írunk, stb.

Gyakorlatok. — Ekzercoj.

I.

Mi estas lernanto. — Vi estas soldato. —
Ŝi estas knabino. — Ĝi estas besto. — Ni estas infanoj. — Vi estas homoj. — Ili estas amikoj. — Kion faras mi? — Mi legas. — Ernesto skribas. — Johano pentras. — La hundo bojas. — Kio estas la hundo? — Ĝi estas fidela doma besto.

Ladislao kaj Emeriko estas bonaj amikoj. — Kion faras ili? — Ili ludas. — Kion? — Mi ne scias tion. — La birdoj flugas. — Elinjo kantas belan kanton. — La vendisto vendas diversajn objektojn.

II.

Ĝi estas diák vagyok. — Te jó gyermek vagy. — Sándor rossz fiú. — Erzsike szorgalmas leány. — Péter nem akar tejet inni. — Mi eszperantót tanulunk. — (Az emberek) aratnak. — A nap ragyog. — A búza sárga, mint az arany. — Jó aratást kívánunk.

Szavak. — Vortoj.

lernanto = tanuló
soldato = katona
knabino = leány
infano = gyermek
homo = ember
legi = olvasni
pentri = festeni
boji = ugatni
Ladislao = László
Emeriko = Imre
flugi = repülni
Elinjo = Erzsike
kanti = énekelni
vendi = eladni
vendisto = árus, kereskedő
diversa = különböző, különféle
objekto = tárgy
scii = tudni
Ernesto = Ernő
Johano = János
fari = tenni, csinálni

diák = studento
szorgalmas = diligenta
Péter = Petro
nem = ne
akarni = volni
tanulni = lerni
eszperanto = Esperanto; főnévi alakjában tulajdonnévnek számít, s ezért, ha nem magyarul említjük, mindig nagy betűvel írjuk.

tej = lakto
inni = trinkni
aratni = rikolti
búza = tritiko
sárga = flava
mint = kiel
arany = oro
kívánni = deziri
nap = suno
ragyogni = brili
Sándor = Aleksandro
rossz = malbona.

Negyedik lecke. — Kvara leciono.

Előljárók. — Prepozicioj.

Az irányt, helyet megjelölő névutókat, névragokat és igekötőket előljárók által fejezzük ki. Az előljárókat mindig azon szó elé tesszük, amelyre vonatkoznak.

en = -ban, -ben sur = -n, -on, -en, -ön

Pld.:

en la teatro = a színházban
sur la tero = a földön

A szórend. — La vortordo.

Az eszperantó nyelvben a szórend nincs szigorú szabályokhoz kötve, mint más nyelvekben, fődolog az, hogy érthetően fejezzük ki gondolatainkat. De általában így szokás a szavakat elrendezni: alany, állítmány, tárgy, határozó.

Pld.:

¹ A ⁴ diák a ³ könyvtárban ² könyvet olvas.
La studento legas libron en la biblioteko.

Határozó nélkül:

¹ A ² boltos ³ árut ad el.
La vendisto vendas varon.

(Folytatjuk.)

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Sváby Ferike Orăștie. A kis szürke veréb csi-cseregte nekem, hogy a meséket nagy érdeklődéssel hallgatod. Már régebben jár neked az Új Cimborá, de még a bemutatkozó leveled nem küldted el, pedig én azt igen, igen várom. — *Brâncovenesti Mátray Ilus.* Milyen volt a bizonyítványod Iluskám? S hol töltöd a nyarat? — *Balázs Sándor Gheorgheni.* Ősszel készülünk Gheorgheni-be is. A lapszámokat összegyűjtjük és szeptemberben egyszerre elküldjük. — *Fodor Tivadarné.* Jól esik meleg érdeklődését érezni és tettekben megnyilvánulva látni kis lapunk előbbrejutása érdekében. Kérjük toborozzon továbbra is — munkásságáért hálás köszönetünket fejezzük ki. — *Turda: Nagy Sándor és Irénké.* Megkaptátok-e az elküldött naptárt? — *Pethő Sándor.* Hol töltötted a nyarat? Szeretném, ha írnál nekem Sanyika egy szép levelet. — *Szilágyi István.* Remélem, az ügyes toborzók közé ti, a tordai kis cimborák, is beléptek? Kapjátok-e rendszeren az újságot? — *Fried Vera Carei.* Most már te is iskolás vagy Veruka. Gondolom szépen, rendszeren irsz. No, mutasd majd be a tudományod egy szép levélben. — *Jancsó Lia és Zea Covasna.* Elgondolom, hogy a ti szép fürdőhelyeteken milyen kellemesen telt el a nyár. No, írjatok egy szép beszámoló levelet őszire a nyár élményeiből. — *Simon Jolánka Eremieni.* Mivel töltöd a nagy szünidőt, Jolánka? A 18. szám megfejtése beérkezett. — *Magyari Tibor I. g. o. t. Ogra.* Az ügyes toborzók közé tartozol, bizonyára otthon sem hagyod alább a toborzó munkát. A rejtvényed megfejtése s az új is jó. — *Gr. Degenfeld Anny III. cl. o. t.* Levélkéidet megkaptam. Mind a kettőt. Mindjárt az évváró után megírtad, hogy a vizsgád milyen jól sikerült. Jutalmul két gyönyörű könyvet kaptál. Sajnálom, hogy a lobélia mag elveszett, mert azt is küldtem neked. A többi virágok mind szépen fejlődnek. A két kis Tündérvásár könyvből, amit az Új Cimborától kaptál, már ki is olvastad a meséket. A rejtvénymegfejtésed, amint látom, jól sikerült, így a sorsoláson részt is vesz. — *Mercuria-Ciuc: Weinhold Ernő.* A nefelejtés magvakat, melyeket kértél, elküldtük neked. Vártam a bemutatkozó leveled, amelyet minden ujonnan belépő cimborának el kell küldeni — különben hogy tudják meg szerte az országban a többi kis cimborák, hogy pl. te Weinhold Ernő is beléptél az olvasók táborába. Édesanyádat melegen üdvözlöm. — *Tg. Săcușesc: Nyágúj Magda III. g. o. t.* Képzem, milyen büszkén írtad a neved mellé azt a III-it. Az látszik belőle, hogy eggyel te is feljebb léptél. Megkezdődött az eszperanto nyelvtanfolyam, kíváncsi vagyok, hogy ti gimnázista cimboráink milyen eredménnyel foglalkoz-

tok majd vele. A rejtvényt a rovatvezetőnek átadtam. — *Szóts Huba Levente III. g. o. t.* A vizsgád neked is jól sikerült. Eggyel te is feljebb léptél. Olvastad a levelezési cikket s szeretnél te is valakivel levelezni. Ismerlek személyesen, jóra való, ügyes fiú vagy, egész biztosan akad majd egy hozzád hasonló korú cimborá, aki levelezni fog veled. — *Gr. Bethlen Katinka.* Nyári terveidre, melyről leveledben említést teszel, nagyon kíváncsi vagyok. A budapesti beszámolót nagy érdeklődéssel olvastam. Legjobban az tetszett nekem a levélben, hogy nem csak leírtad a festői szép vitézi avatást, de a helyszíni térképet is elkészítetted az avatásról, melynek alapján egész nagyszerűen láttam magam előtt a szép ünnepet. Őcséd még küldhet be rajzokat, mert ősszel ismét nagy rajzkiállításokra készülünk. Tehát *Rajzokat minden időben lehet beküldeni* — *Hoffmann András.* Új kis cimboránk vagy, s először írtál még levelet, de mindjárt küldtél megfejtést is. Ezt már szeretem. Csak azt nem írtad a neved mellé, hogy hányadik osztályba jársz. No, írd majd máskor is! — *Bene Aranka.* Örömmel láttam a leveled a napi postában. Te is az új kis cimborák közé tartozol s lám már is írtál. Úgy látom a rejtvényrovatot szereted, mert küldöd mindjárt a megfejtést is. *Cernatu: Peltán István H. cl. o. t.* Bukurestiből írtál, de gondolom, hogy azóta már ismét falun vagy. Az újságot mindig nagyon nehezen várod. A 7-es szám megfejtése jól sikerült. A sorsoláson részt is vesz. — *Arad: Szabó László IV. g. o. t.* Az első eszperantó leckét nagy örömmel fogadtátok, barátokkal együtt. Érdeklődéssel várjátok a következő leckéket is. *Tg. Săcușesc: Erzsébet Árvaház növendékei.* Várom töletek az ígért játékok leírását és dalokat. Kapjátok-e rendszeren az Új Cimborát? A kedves igazgatót némit melegen üdvözlöm. *Cernatu: Benedek Mária.* Szépen, rendszeren írtál Benedek Mária. Az ilyen rendes írást mindig szívesen olvasom. No, írd máskor is, de tedd oda a neved mellé mindig az osztályod számát is. — *Satmar: Szász Jóska I. g. o. t.* Ej, ej! nem jó hírt írtál, Jóska cimborá. Beteg voltál — február óta még mindig kezelésre jársz. Kóponyalékelést kellett csinálni. Ez bizony igen súlyos eset lehetett, de szerencse, hogy már túl vagy rajta. A takarékos cimborák között vezetsz, mert már 300 lejed van benn a takarékbán. Ez aztán követésre méltó dolog. — *Brașov: Lőrinczi László.* Az előfizetésed beérkezett. Kapod-e rendszeren a lapot? — *Aiud: Szócs Klárika III. gimn. oszt. tanuló.* Az eszperantó leckének nagyon örültél — s most várod a folytatását. Komolyan akarsz vele foglalkozni, hogy jövő ilyenkorra már egészen jól beszélhess és levelezhess ezen a nyelven valakivel. — *Tyma Magda IV. cl. o. t.* Vártad régen az üzenetet. Olvasd el fi-

gyelmesen a régi számokat kiesi Magduskám, mert én többször is üzentem neked. A nyarat Suzeni-ben töltöd, a gyönyörű Ciuc megyében. Remélem, a Vili néni segítségével ügyesen tobozozol majd. A vizsgád nagyon jól sikerült. A nyári élményekről várom majd a beszámolást. — **Sánsimon: Kraft Géza.** A jutalomkönyvet a megfejtésért megkaptad. Nagy volt az örömed, mert nem is remélted, hogy ilyen hamar nyersz. A lapot a nyári tartózkodási helyedre küldjük. A virágmagvaidd igen szépen kikeltek. A megfejtés a sorsoláson résztvesz. — **Szabó Erzsike V. el. o. t. Fratelia.** A legszorgalmasabb rejtvényfejtők közé tartozol, nő, egyszer meg is lesz a jutalma szorgalmaznak, csak fejtgesd továbbra is a rejtvényeket.

KIADÓ BÁCSI POSTÁJA

Ujabb a következő előfizetések érkeztek be:

Schmidt Karesi Târgu-Mureş 100, Török Magda I. G. Duca 100, Fáy Árpádka Ciocai 100, Várhol Iván Arad 200, Dávid Baba T.-Mureş 100, Gergely Géza Tg.-Mureş 100, Imreh Sándor Braşov 100, Kajesa Piroska Satulung 50, Földes Klára Odorheiu 100, Bertalan Izabella Tg. Săcuesc 200, Csiha Pista Tg.-Săcuesc 100, Péter Tini Gilau 50, Pethő Sándor Turda 50, Haas Erich Bazias Port 67, Nagy Ilonka Turda 167, Henter Béla Braşov 100, Szabó Dezsőke Mercurea-Ciuc 100, gr. Bethlen Katalin Câmpia-Turzii 100, Dr. Svabi Ferdinánd Oraştie 100, Réthy Ellike Bereni 100, Kovács Ödön Joanis 50, Máthé Ildikó Avrameşti 100, Clujon fizettek: Reich Évike 100, Petrovai Szabolcs 100, Konez Györgyi 100, Mihály Ernő 50, Egyed László 50, Tauffer Á. 50, Cseke Évi 50, Platsintár Kató 50, Platsintár Erzsike 50, Tana Feri 100, Viski Ilona 50, Muntyán I. 50, Hamburg Ilona 50, Hargitai O. 100, Ambrus D. E. 50, Orbán Laci 100, Ferenczi Noémi 50, Gaál Bubi 50, Thamó Gabriella 100, Berkesi Judit 50, Ádám Kató Petri 100, Lőrincz László Braşov 100, Ádám Mária Mercurea-Ciuc 100, Turdáról: Bartha Ilonka 100, Konez Bözsike 100, Molnár Livia Tg.-Săcuesc 100, Ohuvela Lilla Reghin 200, Legera S. Baia-Mare 85, Berkessy M. Braşov 85, Tóth K. Carei 15, Kovács hírlapiroda Tg.-Săcuesc 45, Óstel Kálmán Sighişoara 100, Ref. Tanítóképző Ig. Odorheiu 100, Dobai Emilia Făgăraş 100, Tóth Teréz Tâşnad 200, Rápolthy Jenő Dumbrăvioara 255, Pap Lenke Alungeni 50, Hegyesi Karesi Ploesti 150, Szántó Anna Bandul de Câmpie 100, Fejes Pistuka Huedin, 50 Odorheiről: Dénes Sári 50, Citrom Terike 50, Róm. kath. El. Isk. Gherla 150, Clujon: Bergfeld I. 50, Barakonyi D. 50, Kondász É. 17, Adlr É. 50, Inceffy G. 50, Damó Zsóka Uioara 100, Faff Lajos Tâşnad 100, Buzogány Attila Haranglab 100, Simándi Bözsike Câmpia

Turzii 100, Ulbrich Hildegárd Cluj 50, Demjanovits Ibolya Alba-Julia 200, Török Mártha Sighişoara 100, Gróf Bethlen Ilike és Miklóska Criş 100, Kimpel Olgi Câmpia-Turzii 100, Kovács Teruska Seini 100 lei.

FEJTŐRŐ

Rovatvezető: Sóllyom István.

Keresztrejtvény.

Beküldte: Kárpáthy Egon II. g. o. tan.

1		2		3		4		5
		6		7		8		9
10								
11				12				13
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								

Vízszintes sorok: 1. Minden gyermek szereti. 6. A fűszer teszi ilyené az ételt. 11. Figyel más-salhangzóit. 12. Gyulladás. 13. Kettős mássalhangzó. 14 ... ár, iz. 15. Vissza: falusi megszólítás. 16. Év, idegen nyelven. 17. EES. 19. Jelenleg is ez van. 20. Ilyen ütemben táncolják a csárdást. 23. Kedvelt téli sporteszköz.

Függőleges sorok: 1. Égitestek. 2. Okleveles rövidítése. 3. Fiúnev. 4. Mesterember. 5. A torkos gyerekek gyakran látogatják. 7. Becézett, ritka leánynev. 8. Elnáspápol. 9. Vissza: Űsd be. 10. Látószerve. 18. „Lics-loes” idő jelzője. 21. Testrész. 22. Határozószó.

Megfejtésül beküldendő: Vízszintes: 1, 6, 20 és 23. Függőleges: 1 és 5.

Megfejtési határidő: 1936. szeptember 5. A megfejtők között jutalomkönyveket sorsolunk ki.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. A Családszövetség tagjainak 160 lej és 10 lej portó. Egyes szám ára 6 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck. Amerikában 300 lej.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSÓ és SIMON SÁNDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj